

## **EMİSYON TİCARET SİSTEMİ İŞLETİM GELİR TAVANININ KARŞILANMASI İÇİN UYGULANACAK BEDEL VE KOMİSYONLAR İLE UYGULAMAYA İLİŞKİN YÖNTEM BİLDİRİMİ**

### **Amaç**

**MADDE 1 –** (1) Bu Bildirimin amacı, emisyon ticaret sistemi (ETS) işletim gelir tavanının karşılanması için uygulanacak bedel ve komisyonlar ile uygulamaya ilişkin yöntemin belirlenmesidir.

### **Kapsam**

**MADDE 2 –** (1) Bu Bildirim, Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi'nin emisyon ticaret sistemi (ETS) işletim faaliyeti gelirlerinin belirlenmesinde kullanılacak yöntem ile bu yöntemle dair usul ve esasları kapsar.

### **Dayanak**

**MADDE 3 –** (1) Bu Bildirim, 22/12/2015 tarihli ve 29570 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Piyasa İşletim Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ'e dayanılarak hazırlanmıştır.

### **Tanımlar**

**MADDE 4 –** (1) Bu Bildirimde geçen;

- a) EPIAŞ: Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketini,
- b) Emisyon Ticaret Sistemi İşletim Gelir Tavanı (ETSI GT): EPIAŞ'ın emisyon ticaret sistemini işletmek için bir tarife yılında toplayacağı gelirin üst sınırını,
- c) Kurul: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunu,
- ç) Kurum: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,
- d) Piyasa İşletim Gelir Tavanı (PIGT): EPIAŞ'ın bir tarife yılında toplayacağı gelirin sınırını,
- e) Piyasa İşletmecisi: Piyasa işletim lisansı sahibi EPIAŞ'ı,
- f) Tarife Teklifi: EPIAŞ Yönetim Kurulu tarafından tespit edilerek Kurul onayına sunulan, PIGT'in karşılanması için uygulanacak bedel ve komisyonlar ile uygulamaya ilişkin yöntem bildiriminden oluşan teklifi ifade eder.

(2) Bu bildirimde geçmekle birlikte tanımlanmamış diğer kavramlar ilgili mevzuattaki anlam ve kapsama sahiptir.

### **Emisyon Ticaret Sistemi İşletim Gelir Tavanı**

**MADDE 5 –** (1) Piyasa İşletmecisinin emisyon ticaret sistemi işletim faaliyetleri çerçevesinde tek sunucu statüsünde sağladığı hizmetler kapsamında ihtiyaç duyduğu gelir, ETS piyasa katılımcılarından piyasa işletim ücreti olarak karşılanır.

(2) 2/7/2025 tarihli ve 7552 sayılı İklim Kanunu'nun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca Piyasa İşletmecisinin tahsil ettiği piyasa işletim gelirinin %50'si İklim Değişikliği Başkanlığına aktarılır ve bu tutar piyasa işletim gelir tavanı içerisinde dikkate alınmaz.

### **Ücretlere İlişkin Esaslar**

**MADDE 6 –** (1) Piyasa işletim gelir tavanı ve buna ilişkin parametreler, ilgili mevzuattaki hükümlere uygun olarak sabit ve değişken maliyetlerin karşılanması ve yatırımların sürdürülmesi için makul bir getiri elde edilmesine izin verilecek şekilde belirlenir. Piyasa işletim ücreti, emisyon ticaret sistemi kapsamında işlem kayıt sistemine kayıt ve birincil ve ikincil piyasalarda gerçekleştirilen alış ve satışa ilişkin tutarlardan ayrı olarak tahakkuk ettirilir ve Piyasa İşletmecisi tarafından söz konusu ücretler ETSPYS aracılığıyla ETS piyasa katılımcılarına bildirilir.

### **Ücretlere İlişkin Hesaplama Yöntemleri**

**MADDE 7 –** (1) ETS'de gerçekleşmiş piyasa hacimleri dikkate alınarak gerçekleştirilecek piyasa hacimleri tahmin edilir. Tahmin edilen bu miktarlar, her bir ETS katılımcısından alınacak olan birim işlem ücreti hesaplamasında kullanılır. Bu birim ücretlerin, Piyasa İşletmecisinin ETS'yi işletmek için

yapacağı harcamaları karşılayacak düzeyde olması esastır. Bununla birlikte ilgili hizmetler için yurtdışı birim fiyatlar da referans alınabileceği gibi farklı yöntemler de kullanılabilir.

### **Piyasa İşletim Ücreti**

**MADDE 8-** (1) Her bir ETS piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek piyasa işletim ücreti aşağıdaki kalemlerden meydana gelir;

a) Yıllık katılım ücreti.

b) Birincil piyasada gerçekleştirilen alış ve ikincil piyasalarda gerçekleştirilen alış-satış işlemleri için belirlenen işlem ücreti.

### **Emisyon Ticaret Sistemi Sistemi Yıllık Katılım Ücreti**

**MADDE 9-** (1) Emisyon ticaret sistemi yıllık katılım ücreti, her yıl tarifenin belirlendiği Kurul Kararı ile belirlenir ve Piyasa İşletmecisi tarafından her bir sistem kullanıcısından yıllık bazda tahsil edilir. Piyasa İşletmecisi, her tarife yılı için ihtiyaç duyduğu Emisyon Ticaret Sistemi İşletim Gelir Tavanının %25’lik kısmını yıllık katılım ücreti olarak Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) kullanıcılarından karşılar. Yıllık Katılım ücreti aşağıdaki formüle göre hesaplanır.

$$YKÜ_{s,z} = \frac{(ETSİGT_z \times 0,25)}{n}$$

(2) Birinci fıkrada yer alan formülde geçen;

YKÜ<sub>s,z</sub>: “s” ETS Piyasa katılımcısının “z” tarife yılı için ETS sistemine katıldığı ilk ayın uzlaştırma bildirimine yansıtılacak yıllık katılım ücretini,

ETSİGT<sub>z</sub> : “z” tarife yılı için Piyasa İşletmecisinin emisyon ticaret sistemi piyasası işletim gelir tavanını,

n : “z” tarife yılında Piyasa İşletmecisine kayıtlı olması öngörülen ETS sistem kullanıcı sayısını ifade eder.

### **Birincil Piyasada Gerçekleştirilen Alış İşlemleri İçin Belirlenen İşlem Ücreti**

**MADDE 10-** (1) Piyasa katılımcılarından alınacak birim işlem ücreti, Kurul kararı ile belirlenir.

(2) Piyasa İşletmecisi, her tarife yılı için ihtiyaç duyduğu Emisyon Ticaret Sistemi İşletim Gelir Tavanının %0’lık kısmını birincil piyasa işlemleri karşılığında piyasa katılımcılarından tahsil edeceği işlem ücreti ile karşılar. Bu tutarı karşılamak için uygulayacağı birim işlem ücreti, aşağıdaki formüle göre hesaplanır.

$$BPBİÜ_z = \frac{(ETSİGT_z \times 0,00)}{(|ETSPAM_z|)}$$

(3) İkinci fıkrada yer alan formülde geçen;

BPBİÜ<sub>z</sub> : “z” tarife yılı için belirlenen birincil piyasa birim işlem ücretini,

ETSİGT<sub>z</sub> : “z” tarife yılı için Piyasa İşletmecisinin emisyon ticaret sistemi gelir tavanını,

ETSPAM<sub>z</sub> : Emisyon ticaret sistemi katılımcılarının “z” tarife yılında birincil piyasada yapması öngörülen toplam alış miktarını, ifade eder.

(4) Piyasa katılımcılarının aylık bazda ödeyeceği toplam birincil piyasa işlem ücreti aşağıdaki formüle göre hesaplanır.

$$i\ddot{U}_{p,i} = \sum_{k=1}^m [(|ETSPAM_{p,k,i}|) \times Bi\ddot{U}_z]$$

(5) Dördüncü fıkrada yer alan formüle geçen;

$i\ddot{U}_{p,i}$  : “p” piyasa katılımcısının “i” fatura dönemi içinde yaptığı işlemler dikkate alınarak hesaplanan toplam işlem ücreti tutarını,  
 $ETSPAM_{p,k,i}$  : “p” piyasa katılımcısının “k” ihalesi için “i” fatura dönemi içinde gerçekleşen toplam alış miktarını (tCO2),  
 $Bi\ddot{U}_z$  : “z” tarife yılı için belirlenen birim işlem ücretini,  
 $m$  : “i” fatura döneminde işlem yapılan ihale sayısını ifade eder.

#### **Spot Piyasada Gerçekleştirilen Alış-Satış İşlemleri İçin Belirlenen İşlem Ücreti**

**MADDE 11-** (1) Piyasa katılımcılarından alınacak birim işlem ücreti, Kurul kararı ile belirlenir.

(2) Piyasa işletmecisi, her tarife yılı için ihtiyaç duyduğu Emisyon Ticaret Sistemi İşletim Gelir Tavanının %75’lik kısmını piyasa işlemleri karşılığında piyasa katılımcılarından tahsil edeceği işlem ücreti ile karşılar. Bu tutarı karşılamak için uygulayacağı birim işlem ücreti, aşağıdaki formüle göre hesaplanır.

$$SPBi\ddot{U}_z = \frac{(ETSiGT_z \times 0,75)}{(|ETSPAM_z| + |ETSPSM_z|)}$$

(3) İkinci fıkrada yer alan formüle geçen;

$SPBi\ddot{U}_z$  : “z” tarife yılı için belirlenen spot piyasa birim işlem ücretini,  
 $ETSiGT_z$  : “z” tarife yılı için Piyasa İşletmecisinin emisyon ticaret sistemi gelir tavanını,  
 $ETSPAM_z$  : Emisyon ticaret sistemi katılımcılarının “z” tarife yılında piyasada yapması öngörülen toplam alış miktarını,  
 $ETSPSM_z$  : Emisyon ticaret sistemi katılımcılarının “z” tarife yılında piyasada yapması öngörülen toplam satış miktarını ifade eder.

(4) Piyasa katılımcılarının aylık bazda ödeyeceği toplam işlem ücreti aşağıdaki formüle göre hesaplanır.

$$i\ddot{U}_{p,i} = \sum_{k=1}^m [(|ETSPAM_{p,k,i}| + |ETSPSM_{p,k,i}|) \times Bi\ddot{U}_z]$$

(5) Dördüncü fıkrada yer alan formüle geçen;

$i\ddot{U}_{p,i}$  : “p” piyasa katılımcısının “i” fatura dönemi içinde yaptığı işlemler dikkate alınarak hesaplanan toplam işlem ücreti tutarını,  
 $ETSPAM_{p,k,i}$  : “p” piyasa katılımcısının “k” kontratı için “i” fatura dönemi içinde gerçekleşen toplam alış miktarını (tCO2),  
 $ETSPSM_{p,k,i}$  : “p” piyasa katılımcısının “k” kontratı için “i” fatura dönemi içinde gerçekleşen toplam satış miktarını (tCO2),  
 $Bi\ddot{U}_z$  : “z” tarife yılı için belirlenen birim işlem ücretini,  
 $m$  : “i” fatura döneminde işlem yapılan kontrat sayısını ifade eder.

#### **Piyasa İşletim Ücretinin Hesaplanması**

**MADDE 12-** (1) ETS sistem kullanıcılarının aylık bazda ödeyeceği piyasa işletim ücreti aşağıdaki formüle göre hesaplanır.

$$PIÜ_{s,i} = İÜ_{p,i} + YKÜ_{s,z}$$

(2) Birinci fıkrada yer alan formülde geçen;

$PIÜ_{s,i}$  : “s” ETS sistem kullanıcısının “i” fatura dönemi için ödeyeceği toplam piyasa işletim ücretini,

$İÜ_{p,i}$  : “p” piyasa katılımcısının “i” fatura döneminde piyasa işlemleri dikkate alınarak hesaplanan toplam işlem ücreti tutarını,

$YKÜ_{s,z}$ : “s” ETS sistem kullanıcısının “z” tarife yılı için emisyon ticaret sistemine katıldıktan sonraki ilk ayın uzlaştırma bildirimine yansıtılacak yıllık katılım ücretini ifade eder.

#### **Gelir Tavanı Farkı**

**MADDE 13-** (1) Piyasa İşletmecisi, bir önceki tarife yılı için belirlenen Emisyon Ticaret Sistemi İşletim Gelir Tavanı ile ilgili yıl için gerçekleşen Emisyon Ticaret Sistemi işletim geliri arasındaki farkı, bir sonraki Emisyon Ticaret Sistemi İşletim Gelir Tavanı hesaplamalarında dikkate alır.

#### **Birim Ücret Hesaplama Metodu**

**MADDE 14 –** (1) Emisyon Ticaret Sistemi işletmeye alındıktan sonra, Piyasa İşletmecisi her tarife yılı için toplayacağı Emisyon Ticaret Sistemi İşletim Gelir Tavanına ulaşmak için, bir önceki tarife yılının kayıtlı sistem kullanıcısı/piyasa katılımcısı sayısı ve piyasa işlem miktarlarından hareketle bir sonraki tarife yılının rakamlarını tahmin ederek birim işlem ücretleri ve yıllık katılım ücretine ilişkin teklifini hazırlar.

#### **Yürürlük**

**MADDE 15–** (1) Bu Bildirim yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

#### **Yürütme**

**MADDE 16 –** (1) Bu Bildirim hükümlerini Kurum Başkanı yürütür.